

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO
WOŁYŃSKIEGO

T R E Ś Ć .

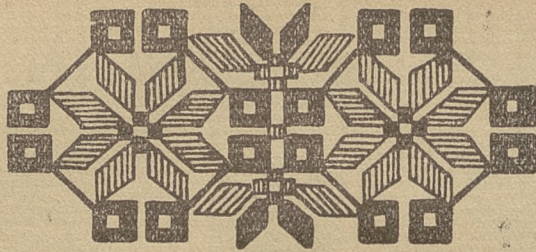
Część urzędowa:

Poz. 30. Ćwiczenia szeregowych rez. w r. 1931.
Poz. 31. Przesunięcie terminów wcielenia do szeregów. Poz. 32. Adresowanie pism do Izby Sk. we Lwowie. Poz. 33. Interpretacja art. 23 p. 4. rozporz. o kwalif. Poz. 34. Egzamin praktyczny dla naucz. kontr. Poz. 35. Zawiadomienie o kradzieżach i naduż. Poz. 36. W spr. oddechów środkówcyjnych. Poz. 37. Album pamiątkowy Wołynia. Poz. 38. Liga Samowyst. Gospodarczej. Poz. 39. Przesyłki listowe wolne od opł. poczt. Poz. 40. Zalicz. przedm. zawod. do IV kategorii. Poz. 41. Zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja“. Poz. 42. „Tydzień Dziecka“. Poz. 43. Propaganda L.O.P.P. Poz. 44. Zjazd naucz. geografji. Poz. 45. Pobór 10% dod. do podatku i opł. stempl. Poz. 46. Lot. na bud. domu kult.
Komunikaty. Konkursy. Ruch służbowy.
Część nieurzędowa: M. Łopuszański — Jak wyprowadzić ssaki. S. Aposzański — Sprawdzenie prawa odwrotnych kwadratów odległ. Nowości wydawn.

KWIECIEŃ

Nr. 4/77

ROK VIII.

C Z Ę Ś Ć U R Z Ę D O W A.

Poz. 30. **Ćwiczenia szeregowych rezerwy w 1931 r.** — prace przygotowawcze.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 24. II. 1931 r. Nr. I. Prez. 1074/31.

W związku z zamierzonym powołaniem pewnych roczników i kategorii szeregowych rezerwy na ćwiczenia wojskowe w roku 1931 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę na postanowienia rozdziału C. p. t. „Służba w rezerwie“ §§ 379—424 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z 16. 3. 1930 r. Dz.U.R.P. Nr. 31, poz. 270 ex 1930 r. i poleca w sprawach ćwiczeń jaknajściślej stosować się do powyższych postanowień.

Wszelkie wnioski o udzielenie przesunięć terminów, względnie odroczeń ćwiczeń należy ograniczyć do wypadków najkonieczniejszych i najżywoźniejszych, podyktowanych faktycznie względami natury państwowej oraz gdy nie jest możliwe inne rozłożenie prac względnie zastąpienie danej osoby inną siłą fachową.

Również nie należy stawiać wniosków co do osób, które korzystały w ubiegłych latach z odroczenia ćwiczeń, ponieważ wnioski takie nie będą uwzględniane przez władze wojskowe.

Podsekretarz Stanu (—) K. Pieracki.

Poz. 31. **Przesunięcie terminów wcielenia do szeregów na rok szkolny 1931/32.**

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dn. 11. III. 1931 r. Nr. 0-3587/31.

Zamieszczając poniższy odpis rozkazu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 4 lutego 1931 r. L. 300/Pob. Org. w sprawie udzielania przesunięć terminu wcielania do szeregów na

Jeden rok studentom wyższych zakładów naukowych, zakładów teologicznych i uczniom ostatniej klasy szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz szkół średnich zawodowych — wyszczególnionym w załączniku do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 kwietnia 1930 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 410, podany do wiadomości w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. Woł. Nr. 8, str. 236) proszę o przestrzeganie, by zasady tego rozkazu były przez Dyrekcje szkół podane do wiadomości słuchaczy (uczniów) z jednoczesnym wezwaniem zainteresowanych do ścisłego przestrzegania podanych warunków.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) K. Tokarski—Naczelnik Wydziału.

Ministerstwo Spraw Wojskowych
Biuro Uzuppełnień
L. 300/Pob. Org.

Warszawa dn. 4. II. 1931 r.
O D P I S

R. 350. Przesunięcie terminów wcielenia do szeregów. na rok szkolny 1931/32.

Zarządzam udzielanie przez powiatowych komendantów uzupełnień w roku 1931 przesunąć terminów wcielenia do 1 lipca 1932 r. następującym osobom:

1) Z pośród poborowych roczn. 1906:

a) słuchaczom zwyczajnym (rzeczywistym) wyższych zakładów naukowych uprawniających do korzystania z odroczeń służby wojskowej (Dz. U. R. P. Nr. 49/30 i dodatkowe okólniki Min. W. R. i O. P.), którym w roku szkolnym 1931/32 pozostaje do ukończenia studjów ostatni rok, jak również absolwentom tych zakładów naukowych, którzy przygotowują się do dyplomu, doktoratu, zdawania specjalnych egzaminów, odbywają aplikację sądową lub przygotowują się do nostryfikacji dyplomów zagranicznych.

b) poświęcającym się studjom teologii, wymienionym w art. 61 pkt. 3 ustawy o powsz. obow. wojsk.

2) Z pośród poborowych roczn. 1909:

tym poborowym, którzy jako uczniowie ostatniej klasy szkół, wymienionych w art. 61 pkt. 1 ustawy (patrz Dz.U.R.P. Nr. 49. z roku 1930 poz. 410) nie zostali dopuszczeni do egzaminu dojrzałości (końcowego) lub egzaminu tego nie zdali, a władze szkolne zezwoliły im na powtórzenia ostatniej klasy (kursu) lub ponowne przystąpienie do tego egzaminu.

Wspomniane wyżej przesunięcia terminu wcielania do szeregów mają być udzielone jedynie tym osobom, które korzystały w roku szkolnym 1930/31 z odroczeń służby wojskowej w myśl art. 61 pkt. 1, 2 wzgl. pkt. 3 ustawy o powsz. obow. wojsk.

Podania o udzielenie przesunięcia terminu wcielenia mają być przez wymienionych złożone do właściwych P. K. U. naj-

dalej do dnia 30 czerwca 1931 r. z dołączeniem następujących dowodów:

Wyszczególnieni pod 1) a)

1. zaświadczenia wyższego zakładu naukowego, stwierdzającego, że petentowi pozostaje w roku szkolnym 1931/32 ostatni rok do ukończenia studjów, jak również zaświadczenia władz szkolnych lub państwowych, stwierdzającego przygotowania się do prac dyplomowych, doktoratu, egzaminów specjalnych, nostryfikacji dyplomu zagranicznego lub odbywanie aplikacji sądowej. — Zaświadczenia, wydane przez Bratnią Pomoc Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej członkom, studjującym w tej uczelni, są równoznaczne z zaświadczeniami, wydawanymi przez władze szkolne. Zaświadczenia te muszą jednak być każdorazowo potwierdzane przez Wydział Wojskowy Kom. Gen. R. P. na w m. Gdańsk. Słuchacze nie należący do Bratniej Pomocy, mają przedstawiać zaświadczenia Politechniki Gdańskiej.

Zaświadczenia wyższych zakładów naukowych zagranicznych mają być przetłumaczone na język polski;

2. dowodu udzielonego im na rok szkolny 1930/31 odroczenia służby wojskowej z art. 61 pkt. 2 ustawy;

3. zaświadczenia o przynależności do jednego z ośrodków p. w. Od przedstawienia tego zaświadczenia wolni są stypendyści Ministerstwa Spraw Wojskowych i słuchacze wyższych uczelni zagranicznych.

Wyszczególnieni pod 1) b)

1. zaświadczenia zakładów teologicznych (art. 61 pkt. 3 ustawy), stwierdzającego, że petentowi pozostaje w roku szkolnym 1931/32 ostatni rok do ukończenia studjów teologii, przy czem zaświadczenia zagranicznych zakładów teologicznych powinny być przetłumaczone na język polski:

2. dowodu udzielonego im na rok szkolny 1931/32 odroczenia słu. wojskowe w myśl art. 61 pkt. 3 ustawy.

Wyszczególnieni pod 2).

1. zaświadczenia władzy szkolnej, stwierdzającego zezwolenie na powtórzenie ostatniej klasy (kursy) szkoły lub ponowne przystąpienie do egzaminu dojrzałości (końcowego);

2. dowodu udzielonego na rok szkolny 1930/31 odroczenia służby wojskowej z art. 61 pkt. 1 ustawy o powsz. obow. wojsk.

3. zaświadczenia o przynależności do jednego z ośrodków p. w.

Zarządzenia ogólne.

Podania o przesunięcie terminu wcielenia mają być załatwione niezwłocznie po ich wniesieniu z tem, że w każdym wypadku udzielone przesunięcia liczyć należy od dnia 1 lipca

1931 roku. Osobom, którym przesunięcia udzielono, należy wydać zaświadczenie z uwidocznieniem dokładnego terminu przesunięcia (od — do).

O d m o w n i e należy załatwiać podania o przesunięcie terminu wcielenia:

a) osób, niewyszczególnionych w niniejszym rozkazy względnie nieposiadających wymaganych warunków,

b) z tytułu zajmowania stanowisk w państwowej służbie cywilnej w kraju i zagranicą (o czym wszystkie urzędy państwowe zostały powiadomione okólnikami poszczególnych ministerstw),

c) podania, wniesione po terminie 30 czerwca 1931 r.

Decyzje pow. komendantów uzup. w sprawie przesunięć terminów wcielenia są ostateczne. Od tej decyzji nie przysługuje prawo odwołania.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
II Wiceminister (—) **Fabrycy** — Gen. Dyw

Poz. 32. Adresowanie pism do Izb Skarbowych we Lwowie.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 19. II. 1931 r. Nr. I. R. 2035/31 r.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 327) została utworzona dla obszarów województw tarnopolskiego i stanisławowskiego Izba Skarbowa II we Lwowie, dawna zaś Izba Skarbowa we Lwowie, obejmująca (po utworzeniu nowej Izby) obszar województwa lwowskiego, otrzymała nazwę „Izba Skarbowa I we Lwowie“.

Mimo to zachodzą częste wypadki, że urzędy adresują pisma, przeznaczone dla jednej z Izb Skarbowych we Lwowie ogólnie do Izby Skarbowej we Lwowie, bez oznaczenia cyfrą rzymską danej Izby.

Wskutek tego pisma, należące do Izby Skarbowej II we Lwowie, skierowuje poczta przez nieświadomość do Izby Skarbowej I we Lwowie i odwrotnie. Okoliczność ta utrudnia urzędowanie i powoduje opóźnienie w załatwianiu spraw pilnych i terminowych.

Zawiadamiając o powyższem, proszę o przestrzeżenie właściwego adresowania pism do Izb Skarbowych we Lwowie.

Naczelnik Wydziału (—) **A. Nowak.**

Poz. 33. Interpretacja art. 23 p. 4 rozporz. Prez. R. P. o kwalifikacjach.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dn. 17. II. 1931 r. Nr. I-2040/31.

Nawiązując do tutejszego okólnika z dnia 18. VIII. 1930 r. Nr. I-14102/30 Kuratorjum na podstawie reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 5. II. 1931 r. Nr. II-1996/21 wyjaśnia, że

postanowienia art. 23 p. 4 rozporządzenia z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53 poz. 512) mają zastosowanie również i do tych nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje do dnia 31 sierpnia 1929 r. na podstawie zwolnienia od obowiązujących egzaminów w myśl art. 5 wymienionego rozporządzenia oraz byli czynni w dniu 29 listopada 1922 r. na terenie wskazanym w p. 4 art. 23 zacytowanego rozporządzenia.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 34. W sprawie zdawania egzaminu praktycznego przez nauczycieli kontraktowych.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 20. II. 1931 r. Nr. 1-1532/31.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 21. I. 1931 r. Nr. II-29878/30 wyjaśniam, że nauczyciel(ka) kontraktowy, o ile odpowiada warunkom art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53 poz. 512) może zdawać egzamin praktyczny.

W związku z powyższem Kuratorjum zarządza, aby P. P. Inspektorowie założyli dla nauczycieli kontraktowych wykazy kwalifikacyjne, wizytowali ich narówni z nauczycielami tymczasowymi, wpisywali oceny pracy do wykazu kwalifikacyjnego i w razie zdania przez nich egzaminu praktycznego, występowali z wnioskiem o mianowanie nauczycielami etalowymi tylko tych z pośród nich, którzy wykażą się zadawalającą oceną pracy w rozumieniu art. 24 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462 z 1927 r.)

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz

Poz. 35. Zawiadamianie o kradzieżach i nadużyciach.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 26/II. 1931 r. Nr. 0-2816/31.

Zauważa się, że zawiadomienia o dokonanych kradzieżach i nadużyciach w urzędach nadsyłane są częstokroć z opóźnieniem i przy okazji załatwiania innych spraw.

Ponieważ tego rodzaju opóźnienia mogą niekiedy być powodem dużych strat Skarbu Państwa polecam na podstawie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18. II. 1931 r. Nr. IR-2171/31, aby o wszelkich kradzieżach, włamaniach, nadużyciach i wogóle faktach powodujących bądź stratę Skarbu Państwa, bądź uszczerbek majątku administrowanego przez podległych funkcjonariuszów, zainteresowane urzędy zawiadamiały bezzwłocznie Kuratorjum.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 36. W sprawie oddechów śródlekcyjnych.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 4. III. 1931 r. Nr. I-3439/31.

Ponieważ w czasie wizytacji daje się zauważyć na 90% wizytowanych lekcji niedocenianie znaczenia przerwy śródlekcyjnej, połączone z przewietrzaniem klasy i ćwiczeniami oddechowymi, zwróca Panowie Inspektorowie baczną uwagę na wykonywanie zarządzenia Ministerstwa (Dz. Kur. O. S. Woł. Nr. 4, poz. 44 z roku 1924). W celu lepszego wykonania okólnika Ministerstwa wydadzą Panowie Inspektorowie zarządzenie do szkół, by kierownictwa wprowadziły sygnał po 25 minutach lekcyjnych dla przypomnienia momentu oddechów śródlekcyjnych.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 37. Album pamiątkowy Wołynia.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 12. III. 1931 r. Nr. 0-1276/31.

Z inicjatywy Pana Wojewody Wołyńskiego powzięto zamiar wydania albumu pamiątkowego Wołynia, w którym byłyby umieszczone fotograficzne odbitki dawnych portretów i obrazów, zdobiących ściany naszych świątyń, jak również ściany dworów i dworków, a stanowiących niekiedy cenne zabytki historyczne.

Wołyń jest ziemią, która bardzo wczesnie wystąpiła w historii z wybitnie indywidualnym obliczem kulturalnym, a pomimo tylokrotnych w ciągu wielu stuleci klęsk zniszczenia posiada na swym obszarze dotąd jeszcze znaczną ilość zabytków kulturalnych, zabytków sztuki plastycznej, architektury i t. p. Niestety wiele z tych cennych zabytków, świadczących o pracy i zasługach kulturalnych mieszkańców tej ziemi, pozostaje dziś w zapomnieniu, zaś posiadacze tych przedmiotów niekiedy nawet nie wiedzą o faktycznej ich wartości.

W celu zebrania tych pamiątek w jedną uporządkowaną całość zwrócono się do wszystkich urzędów parafjalnych oraz do właścicieli majątków ziemskich na obszarze Wołynia o nadysłanie powiadomień o znajdujących się zabytkach historycznych.

Ze względu na ważne znaczenie kulturalne i historyczne, jakie będzie mieć omawiane wydawnictwo, zwracam się do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji Szkół i Nauczycielstwa w Okręgu z prośbą o czynne popieranie podjętej przez Pana Wojewodę akcji przez współpracę z członkami komitetu wydawniczego oraz o powiadamianie o odnalezionych zabytkach w danej miejscowości.

Wszelkie informacje należy kierować bezpośrednio do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku z powołaniem się na pismo tegoż Urzędu z dnia 23 stycznia b. r. Nr. 4621/Pr/30.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego /—/ J. Firewicz.

Poz. 38. W sprawie Ligi Samowystarczalności Gospodarczej.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dn. 14. III. 1931 r. Nr. 0-3044/31.

W celu ugruntowania i rozbudowy samowystarczalności gospodarczej Państwa Polskiego założone zostało Stowarzyszenie pod nazwą: „Liga Samowystarczalności Gospodarczej“. Praca Ligi opiera się przede wszystkim na propagowaniu wytwórczości krajowej i rozbudzaniu wśród społeczeństwa patriotyzmu gospodarczego.

Wychodząc z założenia, że w szczególności młodzież szkół średnich (a głównie handlowych i seminarjów nauczycielskich) winna być obeznana z ruchem samowystarczalności gospodarczej, aby w przyszłej pracy obywatelskiej ze znajomością sprawy mogła tę tak ważną ideę społeczną popierać, polecam Dyrekcjom szkół wszelkich typów, by możliwie jak najczęściej nawiązywały kontakt z Ligą S. G. (Oddział Wołyński w Łucku), — która zaoferowuje bezpłatnie wszystkim szkołom swych prelegentów do wygłaszania odczytów i organizowania szkolnych kół samowystarczalności gospodarczej.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego /—/ J. Dryjański—Naczelnik Wydziału.

Poz. 39. W sprawie przesyłek listowych wolnych od opłaty pocztowej.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 16 marca 1931 r. Nr. 0-3585/31.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów, opierając się na analizie danych statystycznych stwierdziło, że ilość przesyłek listowych zwykłych i poleconych, wysyłanych przez władze, urzędy i organa państwowe a wolnych od opłaty pocztowej na zasadzie art. 23 ust. 1 pkt. b ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. w brzmieniu znowelizowanem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz.U.R.P. Nr. 38, poz. 378) w ostatnich latach niepomniernie wzrosła i wykazuje w dalszym ciągu tendencję zwyżkową. Nie pozostaje to bez wpływu na wzmoczenie się czynności urzędów pocztowych, na ilość potrzebnego personelu, a przez to samo i na wydatki.

Dla przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, jak wynika z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 379) ma z własnych dochodów

i funduszków pokrywać wszelkie swoje wydatki, ten ubytek w dochodach, wynikający z bezpłatnych świadczeń na rzecz władz, urzędów i organów państwowych, stanowi znaczny ciężar, ujemnie wpływający na całokształt gospodarki, tem bardziej, że ciężar ten zwiększył się dwukrotnie w ostatnich 2 latach, a więc w okresie depresji gospodarczej. Cierpieć musi na tem niewątpliwie sprawność poczty, gdyż wzmożone o pewien % czynności urzędów pocztowych — wskutek wykonywania omawianych bezpłatnych świadczeń wymagają odpowiedniego pomnożenia personelu, to zaś ostatnie uzależnione jest od dochodów, które nie odpowiadają ściśle świadczeniom, albowiem są mniejsze stale o kwotę, odpowiadającą świadczeniom, za które opłata nie jest pobierana, przyczem ubytek ten dochodów nie jest ujawniony w budżecie i planie finansowo-gospodarczym przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

Celem zapobieżenia przedstawionemu wyżej stanowi sprawy, opierając się na zarządzeniu Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1931 r. Nr. I. Prez. 1502/31, zwracam uwagę, ażeby uprawnienie, wynikające z zacytowanych na wstępie postanowień art. 23 ustawy o poczcie, telegrafii i telefonii nie było wyzyskiwane, czy to przez nadawanie przesyłek listowych jako poleconych, mimo braku faktycznego uzasadnienia do przesyłania tychże jako poleconych, czy to przez wysyłanie przesyłek listowych jako wolnych od opłaty pocztowej, mimo, że od opłaty tej zwolnione być nie powinny.

P.o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 40. Zaliczenie przedmiotów zawodowych do IV kategorii.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 19. III. 1931 r. Nr. 0-4218/31.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 9 marca 1931 Nr. III. A. 155/31 wyjaśniło, że za przedmioty zawodowe specjalne w rozumieniu art. 51 punktu d ustawy uposażniowej z dnia 9 października 1923 r. uważać należy:

I. w państwowych szkołach zawodowych handlowych — naukę o handlu, księgowość, towaroznawstwo, geografję gospodarczą, arytmetykę handlową, języki obce, ekonomję społeczną, prawo, korespondencję handlową polską, oraz prowadzenie kantoru wzorowego,

II. w państwowych seminarjach nauczycielek gospodarstwa — towaroznawstwo, higienę i teorię gospodarstwa,

III. w państwowych seminarjach nauczycielek rzemiosł — naukę o ubiorach.

Odnosnie zaliczenia przedmiotów zawodowych w państwowych szkołach technicznych, rzemieślniczo-przemysłowych i zawodowych żeńskich należy w każdym konkretnym wypadku zwracać się o decyzję w drodze służbowej do Ministerstwa.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 41. Zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja.“

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 18 marca 1931 r. Nr. 0-4036/31.

Powiadamiam, że Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego okólnikiem z dnia 28 lutego 1931 r. Nr. I. Prez. 1273/31 zezwolił, podobnie jak w latach ubiegłych, Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie na urządzenie w szkołach, znajdujących się na obszarze województwa wołyńskiego, zbiórki Daru Narodowego 3 Maja w dniach od 3 do 9 maja 1931 r.

Dochód ze zbiórki przeznaczony jest na cele oświatowe.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz

Roz. 42. „Tydzień Dziecka“

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 18 marca 1931 r. Nr. 0-4035/31.

Zgodnie z zarządzeniem Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 marca 1831 r. Nr. I. Prez. 1712/31 powiadamiam, że Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem (Warszawa, Jasna 11. tel. 249-55) organizuje wzorem lat ubiegłych w okresie od 24 do 31 maja r.b. włącznie „Tydzień Dziecka“ poświęcony propagandzie idei wychowania i opieki społecznej nad dzieckiem.

Proszę Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcje Szkół o zachęcenie ogółu nauczycielstwa do wzięcia udziału w pracach miejscowych Komitetów „Tygodnia Dziecka“, do organizowania odpowiednich odczytów w ciągu „Tygodnia“ oraz do udzielania Komitetom pomocy przy organizowaniu w dniu 26 maja r.b. „Święta Dziecka“, a w dniu 31 maja r.b. przy organizowaniu przez Koła Młodzieży Czerwonego Krzyża „Dnia Matki“.

W dniu 26 maja r.b. (wtorek) może być zwolniona od zajęć szkolnych młodzież, uczęszczająca do szkół powszechnych, szkół ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich i trzech najniższych klas szkół średnich ogólnokształcących w miastach wojewódzkich oraz w miejscowościach, w których organizacja „Tygodnia“ będzie tego wymagała, w każdym zaś razie w dniu tym należy poświęcić odpowiedni czas na dostarczenie dzieciom stosownych rozrywek i przyjemności.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 43. Propaganda L. O. P. P. w szkołach.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 20 marca 1931 r. Nr. 0-4101/31.

Odwołując się do okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. (Dz. Urz. Ministerstwa Nr. 2, poz. 18 z 1930 r.) zachęcam nauczycielstwo do poparcia akcji L.O.P.P. na terenie szkół i wyzyskania dla celów wychowawczych „Tygodnia L.O.P.P.“, który w r.b. trwać będzie od 7 do 14 czerwca włącznie. W szczególności należy rozwinąć akcję na terenie szkolnych kół L.O.P.P. przez urządzenie odpowiednich wystaw i pokazów, mających na celu zaznajomienie młodzieży z zagadnieniami lotnictwa i obrony przeciwgazowej.

Późdanem byłoby wyzyskanie dla akcji powyższej konferencyj rodzicielskich, urządzenie odczytów i pogadanek w szkole oraz jak najściślejsza współpraca z miejscowymi Komitetami L. O. P. P., jednakże bez przerywania normalnego toku zajęć szkolnych.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 44. Ogólnopolski Zjazd Nauczycieli Geografji w Gdyni.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 19 marca 1931 r. Nr. 0-4213/31

Nawłązując do komunikatu, umieszczonego w N-rze 3 (str. 71) Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. W. w sprawie Ogólnopolskiego Zjazdu Nauczycieli Geografji w Gdyni, upoważniam P.P. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrektorów Szkół do udzielania urlopu nauczycielom (kom) geografji, pragnącym wziąć udział w Zjeździe na czas od 23 do 27 maja włącznie.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

Poz. 45. W sprawie poboru 10% dodatku od niektórych podatków i opłat stemplowych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 24. III. 1931 r. Nr. 0-4453/31.

Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 marca 1931 r. Nr. I. R. 3277/31 podaję do wiadomości poniższy odpis rozporządzenia Ministerstwa Skarbu w sprawie poboru 10% dodatku od niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 138 z 1931 r.

Jednocześnie powiadamiam, że na podstawie wymienione-

go rozporządzenia 10 % dodatek — odmiennie od przepisów obowiązującego obecnie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 1 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 251) — będzie również pobierany począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych, emerytury wynagrodzeń za najemną pracę (Dział II ustawy o państwowym dodatku dochodowym Dz.U.R.P. z roku 1925 Nr. 58, poz. 411) oraz przy podatku od kapitałów — rent.

P. o. Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Firewicz.

ODPIS

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 6 marca 1931 r.

w sprawie poboru 10 % dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10 % dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 16. poz. 82) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. pobierany będzie dodatek w wysokości 10 % do uiszczanych podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jakoteż do wpłacanych względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin.

Dodatek ten nie będzie pobierany do podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98 poz. 570), opłat celnych jak również do dodatków samorządowych.

§ 2.

10 %-wy dodatek będzie pobierany równocześnie z uiszczeniem wymienionych w ustępie pierwszym §-u 1 danin publicznych. Od dodatku tego nie będą obliczane kary za zwłokę, względnie odsetki za odroczenie.

§ 3.

Obliczanie i pobór 10 %-owego dodatku należy do obowiązku tych organów, które są powołane do wymiaru i poboru odnośnych danin publicznych.

§ 4.

10%-owy dodatek należy uiścić bez osobnego zawiadomienia ze strony władzy.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1931 roku.

(—) Ignacy Matuszewski

Kierownik Ministerstwa Skarbu.

Poz. 46. Loteria na budowę domu kultury.

Okólnik Kuratorjum O. S. Węł. z dnia 25 marca 1931 r. Nr. 0-4488/31.

Na skutek komunikatu, zamieszczonego w N-rze 2 (75) str. 46 Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. W., Stowarzyszenie Rezerwistów i Byłych Wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej przesało do nauczycielstwa wołyńskiego 6200 sztuk losów loterii, przeznaczonej na budowę domu kultury.

Ponieważ doszło do wiadomości Kuratorjum, iż większość rozesłanych losów nie została opłacona, co uniemożliwia przeprowadzenie ciągnięcia w oznaczonym terminie, polecam, aby każdy z nauczycieli, któremu wyżej wymienione Stowarzyszenie przesało losy, uregulował bezwzględnie należność za ich posiadanie, ewentualnie zwrócił je najpóźniej do dnia 10-go kwietnia 1931 r. Przy zwrocie losów zbędne jest opłacanie porta, gdyż wystarczy napisać na tej samej kopercie „zwrot losów“.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) J. Dryjański.

K O M U N I K A T Y.

Zwrot kosztów leczenia funkcjonarjuszów państwowych. Wobec stwierdzenia szeregu przypadków, iż urzędy państwowe załatwiają sprawy zwrotu kosztów leczenia funkcjonarjuszom nie uprawnionym do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych okólnikiem z dnia 26. II. 1931 r. Nr. Z. O. 778/31 zwraca uwagę, aby przy załatwianiu tych spraw ściśle kontrolowano, czy dany funkcjonarjusz posiada warunki do zwrotu kosztów leczenia.

Zmiany w składzie Komisji Egzaminacyjnej. W związku z okólnikiem tutejszym z dnia 25 września 1930 roku Nr. I. 16787/30 Kuratorjum komunikuje, że wobec przeniesienia p. Edwarda Hoszowskiego z Łucka wygaść automatycznie jego mandat Prezesa Komisji Egzaminacyjnej III rejonu. Prezesem Komisji III rejonu został zamianowany nowy dyrektor państwowego gimnazjum w Łucku, p. Jan Laskowski.

W sprawie powołania Prezesa dla VI rejonu niebawem wydane zostanie oddzielne zarządzenie.

Do rejonu I Kuratorjum powołało dwóch nowych członków: 1) p. Włodzimierza Pospiełowa, nauczyciela publicznej szkoły powszechnej w Kostopolu oraz 2) p. Marjana Sawickiego, kierownika publicznej szkoły powszechnej w Ludwipolu.

Zaginięcie blankietu pokwitowania. Izba Skarbowa II we Lwowie doniosła Ministerstwu Skarbu sprawozdaniem z dnia 31 stycznia L. W. III./1230/31, że w czasie przeprowadzonej rewizji w Kasie Skarbowej w Tłumaczu stwierdzono brak blankietu pokwitowania kasowego wzór Nr. 8 Ser. I E. Nr. 131.446.

Ponieważ zachodzi obawa możliwego dokonania nadużyć zaginionym blankietem, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 17 lutego 1931 r. L. D. VII. 232/2/31 poleciło Izdom Skarbowym, aby zawiadomiły o powyższem podległe urzędy i kasy skarbowe i odniosły się do miejscowego Urzędu Wojewódzkiego o zarządzenie ogłoszenia o zaginięciu blankietu pokwitowania w Dzienniku Urzędowym Wojewódzkim.

W razie ujawnienia wyżej wymienionego pokwitowania należy bezzwłocznie wdrożyć stosowne dochodzenie.

Komitet „Dnia Wymiany Życzeń“

Londyn, dnia 24 lutego 1931 r.

Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego
Równe—Polska.

Szanowny Panie!

Miło nam przesłać życzenia do dzieci wszystkich krajów złożone tego roku przez chłopców i dziewczęta w 148 szkołach angielskich. Będziemy bardzo wdzięczni jeżeli Pan zechce przekazać je dzieciom w waszych szkołach na dzień 18 maja i powiedzieć im jak niecierpliwie nasze dzieci oczekują odpowiedzi.*)

Szczerze oddany (—) Jan Cather — Sekretarz Honorowy.

W sprawie wycieczek zbiorowych nad polskie morze i do Gdańska. Ze względu na zbliżający się sezon wycieczek zbiorowych nad polskie morze i do Gdańska, Kuratorjum podaje do wiadomości, że istnieje w Gdańsku Biuro Informacyjne dla spraw wycieczkowych i turystycznych. Biuro to dostarczy wycieczkom za minimalną opłatą kwalifikowanych przewodników, zapewni schroniska noclegowe, wskaże polskie restauracje, oraz będzie pośredniczyło w uzyskaniu w Senacie Gdańskim zezwolenia na wjazd na terytorjum W. M. Gdańska.

Kuratorjum zwraca uwagę, że do wjazdu na terytorjum W. M. Gdańska dla wycieczek zbiorowych potrzebny jest t.zw. „Wykaz zbiorowy“ potwierdzony przez Komisariat Generalny R. P. i przez Senat Gdański.

W tym celu kierownicy szkół, urządzający wycieczkę, winni sporządzić wykaz imienny uczestników wycieczki i dać go do potwierdzenia w odnośnem Starostwie, że wszyscy w wykazie umieszczeni są obywatelami polskimi. Wykaz ten należy przed wyjazdem przesłać do Biura Informacyjnego dla spraw wyciecz-

*) Ewentualne odpowiedzi młodzieży należy kierować do Kuratorjum, które prześle je zbiorowo pod odpowiednim adresem do Anglii.

kowych i turystycznych w Gdańsku, Dworzec Główny, poczta polska, która zajmie się uzyskaniem zezwolenia na wjazd w Komisariacie Generalnym R. P. w Senacie Gdańskim, a następnie odeśle je odwrotnie kierownikom wycieczek.

Sanatorium Kasy Chorych w Supraślu. Wołyński Urząd Wojewódzki, opierając się na zarządzeniu Ministerstwa spraw Wewnętrznych z dnia 10. II. 1931 r. Nr. Z. O. 374/31 powiadomił, że Sanatorium Polskiego Złotego Krzyża w Supraślu, obecnie własność Powiatowej Kasy Chorych w Białymstoku, nie jest uznane za nadające się do leczenia funkcjonariuszów państwowych na koszt Skarbu Państwa.

Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy. Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, organizuje w czasie wakacji 1931 r. od dn. 3. VII. do 8. VIII b.r. Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy z uwzględnieniem programu naukowego kształcących szkół zawodowych wszelkiego typu, oraz potrzeb nauczycielstwa pracującego na terenie społeczno-oświatowym.

Program przewiduje: księgowość, arytmetykę, kalkulację, korespondencję handlową, prawo handlowe, ekonomję polityczną, taryfownawstwo, naukę o spółdzielczości, geografję gospodarczą i towaroznawstwo w ogólnej liczbie godzin 216.

Zgłoszenia na powyższy kurs przyjmuje i bliższych informacji udziela biuro Zarządu Okręgu Związku P.N.S.P., Kraków, Rynek Gł. 29. II. p. do dn. 15 maja b.r.

Z powodu ograniczonej liczby uczestników pierwszeństwo mają ci, którzy wcześniej nadesłali zgłoszenie.

Kurs informacyjno-przygotowawczy w Białokrynicy. Wzorem ubiegłych lat, Zarząd Wołyńskiego Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego organizuje kurs informacyjno-przygotowawczy dla kandydatów mających zdawać egzamin praktyczny. Prelegentami na kursie tym będą kol. kol. Litwin i Starościak.

Kurs rozpocznie się 3 lipca i będzie trwał 5 tygodni.

Pobyt na kursie i nauka będą w ten sposób zorganizowane, by nie przeciążać kol. kol. pracą i dać im możliwość należytego wypoczynku.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Wołyńskiego Okręgu Zw. N. P. w Równem ul. Focha 2 (adres pocztowy: skrytka pocztowa 228) najdalej do dnia 15 maja. Po dniu 15 maja zgłoszenia nie będą uwzględniane.

Opłaty za kurs wynoszą: a) wpisowe 15 zł., b) za udział w pracy kursu 45 zł. Wpisowe należy przekazać czekiem P.K.O.

na konto Nr. 81598 (Jakób Hoffman — przewodniczący Zarządu Okręgowego), przy zgłoszeniu się. Kwotę 45 zł. można wpłacać ratami i przysyłać także czekiem P. K. O. na konto Nr. 81598, z tem jednak zastrzeżeniem, że do dnia 3 lipca pełna kwota będzie uregulowana. Kol. kol., którzy nie wpłacą czekiem P. K. O. wymienionej kwoty, a pragną wziąć udział w kursie, winni wpłacić tę kwotę na ręce kierownika kursu w dniu przybycia na kurs.

Zarząd Okręgowy zorganizuje kwatery (bieliznę pościelową należy przywieźć ze sobą), — odnośnie do wyżywienia, będzie zorganizowana wspólna kuchnia. Koszt wyżywienia należy obliczać w wysokości 60 — 70 zł. za cały pobyt na kursie.

Powyższy komunikat prosimy odczytać na wszystkich konferencjach rejonowych

(—) Broda Stanisław,
sekretarz.

(—) Hoffman Jakób,
przewodniczący.

Uwagi o prowadzeniu Złotej Księgi.

1. Każda karta Złotej Księgi służy do podpisu jednego ucznia lub uczennicy, wzgl. członka organizacji młodzieży i towarzyszy im od 9 roku życia począwszy, w ciągu całego okresu nauki w szkole powszechnej i średniej, wzgl. w czasie członkostwa w organizacji młodzieży.

2. Podpisy na karcie Złotej Księgi mogą składać tylko ci, którzy złożyli pisemne zgłoszenie t. j. „Wniosek o wpisanie“ (z pisemną zgodą rodziców). Przed złożeniem swego podpisu na karcie Złotej Księgi winni zapewnić solennie, że od chwili zgłoszenia nie pili napojów alkoholowych.

3. Używanie alkoholu na polecenie lekarza nie jest przeszkodą do wpisania się do Złotej Księgi.

4. Złotą Księgę prowadzić może nauczyciel, nauczycielka, kurator kółka, lub członek patronatu organizacji młodzieży, chociażby osobiście nie był abstynentem.

5. W przypadkach wyjątkowych prowadzący Złotą Księgę może nie wymagać podpisu rodzicielskiego, wzgl. kwartalnego czasu próby.

6. Zadania prowadzącego Złotą Księgę są następujące:

- a) z początkiem roku szkolnego rozdzielić po stosownem pouczeniu formularze zgłoszeń t. j. „Wnioski o wpisanie“, a następnie wypełnione odebrać;
- b) po kwartale próby, najlepiej z okazji Tygodnia Propagandy Trzeźwości, po lekcji o alkoholizmie, rozdzielić karty wyjęte ze Złotej Księgi dla dokonania podpisu przez tych, co czas próby zwycięsko przetrwali. Przyrzeczenie obowiązuje aż do rozpoczęcia

następnego roku szkolnego. Wpisujący się poraz pierwszy do Złotej Księgi podpisują przyrzeczenie na stronie 1, zaś odnawiający przyrzeczenie ponawiają podpis na stronie 2 swej karty. Podpisane karty należy włączyć do okładki Złotej Księgi;

- c) wpisać nazwiska nowe, oraz dni odnowienia podpisu w Wykazie umieszczonym na końcu Złotej Księgi;
- d) wypełnić „Uwiedomienie o stanie Złotej Księgi“ i odesłać do Centrali Złotych Ksiąg¹⁾ wraz z „Wnioskami o wpisanie“ osób, włączonych już do Złotej Księgi.

7. Kto przechodzi do innej szkoły (lub organizacji) może zabrać swą kartę ze Złotej Księgi, aby dołączyć ją do tamtejszej Złotej Księgi.

8. Kto złamał przyrzeczenie, tego kartę wycofuje się ze Złotej Księgi; po 1 złamaniu przyrzeczenia można jednak zezwolić, po zwykłej kwartalnej próbie, na odnowienie podpisu w następnej rubryce tej samej karty Złotej Księgi.

9) Młodzież wpisana do Złotej Księgi może nosić jako odznakę wąską naszywkę koloru okładki Złotej Księgi (2 cm. długą, przyszytą poziomo) i to chłopcy na lewej klapce wzgl. po lewej stronie marynarki, dziewczęta zaś na bluzce z lewej strony.

10. Druki, potrzebne do prowadzenia Złotej Księgi, t. j.

- a) ozdobne trwałe okładki z napisem, „Złota Księga“.
- b) Karty Złotej Księgi,
- c) Wnioski o wpisanie do Złotej Księgi,
- d) Wykazy zapisanych do Złotej Księgi — dostarcza Centrala Złotych Ksiąg¹⁾

Wycieczki młodzieży szkolnej do Wilna. Kuratorjum komunikuje, że Grono Wilnian w porozumieniu z Ministerstwem organizuje w dniach 4-go do 7-go czerwca 1931 r. wycieczkę starszej młodzieży szkolnej do Wilna i jego okolic. Koszty wycieczki (przejazd, mieszkanie, utrzymanie, zwiedzanie miasta i okolic) wynosić będą 60 do 80 zł. od osoby. W Wilnie uczestnicy wycieczki rozmieszczeni zostaną bądź na kwaterek zbiorowych, bądź w domach prywatnych.

¹⁾ Adres: Centrala Złotych Ksiąg przy Związku Nauczycieli Abstynentów. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.

W wycieczce mogą wziąć udział uczniowie i uczennice szkół średnich ogólnokształcących nie niżej kl. VI-tej, seminarjów nauczycielskich nie niżej kursu IV-go pod warunkiem, że towarzyszyć im będzie odpowiedzialny opiekun(ka) z pośród grona nauczycielskiego danej szkoły.

Szczegóły zostaną podane w odpowiednim czasie drogą osobnego zarządzenia.

Listy uczestników i ich opiekunów należy nadesłać do Kuratorjum w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Komunikaty Komitetu Floty Narodowej.

1. Na prośbę Komitetu Floty Narodowej podaje się do wiadomości okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych o treści następującej:

„Ustawa z dnia 16 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 206) ustanowiła Komitet Floty Narodowej, którego zadaniem jest koordynowanie działalności poszczególnych instytucji, grup społecznych oraz osób, dążących do utworzenia polskiej floty morskiej, tudzież popierania tworzącej się żeglugi polskiej i jej szybszego rozwoju przez powoływanie do współdziałania z Komitetem kół gospodarczych i społecznych w miarę zainteresowania morzem i handlem morskim. Zgodnie z tym celem Komitet zbiera fundusze i zarządza nimi.

Silny rozwój idei rozbudowy floty polskiej wśród społeczeństwa spowodował, że w ostatnim czasie zarówno jednostki jak i zrzeczenia tworzą bez porozumienia z Komitetem Floty Narodowej lokalne Komitety i zbierają składki i ofiary na budowę floty morskiej. Tak nieskoordynowana akcja wprowadza chaos i dezorientuje społeczeństwo, a działalność zbiórkowa wspomnianych Komitetów lokalnych niezawsze daje należyłą gwarancję, że zbierane ofiary pójną w całości na przeznaczony cel, co w konsekwencji doprowadzić może do obniżenia rozwoju idei rozbudowy floty i zniechęcenia społeczeństwa do ofiarności na ten cel.

W związku z powyższem zarządzam, aby Instytucjom, komitetom i osobom, które nie wykażą się upoważnieniem Komitetu Floty Narodowej, nie wydawano zezwoleń „na przeprowadzanie zbiórek na rzecz budowy floty morskiej.“

2. Z Komitetu Floty Narodowej komunikują że: Centralny Komitet budowy okrętu p. n. „Temida“, powołany do życia w porozumieniu z Komitetem Floty Narodowej przez organizacje i zrzeczenia związane z wymiarem sprawiedliwości,

ukonstytuował się już pod przewodnictwem sędzkiego Sądu Najwyższego Stanisława Nowodworskiego. Komitet ten postanowił przystąpić niezwłocznie do tworzenia w siedzibach Sądów Okręgowych lokalnych międzyzrzeszeniowych Komitetów budowy okrętu „Temida”. Zbierane fundusze mają być wpłacane na specjalnie w tym celu otwarty rachunek w Pocztowej Kasie Oszczędności p. n. „Komitet Floty Narodowej, Warszawa, na budowę Temidy Nr. 24624”.

Tablice poglądowe o gruźlicy. Nawiązując do komunikatu, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 8 z 1930 r., zawiadamia się na podstawie pisma Polskiego Związku Przeciwgruźliczego w Warszawie z dnia 20 lutego 1931 r. Nr. 2106/31, że wydane tablice poglądowe o gruźlicy ujęte są w następujące serje:

- Serja I.: Źródła i drogi zakażenia gruźlicą,
- Serja II.: Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy,
- Serja III.: Sposoby zapobiegania gruźlicy,
- Serja IV.: Patologia gruźlicy,
- Serja V.: Leczenie gruźlicy,
- Serja VI.: Statystyka gruźlicy.

Każda serja liczyć będzie kilka tablic, ogólna zaś liczba tablic wyniesie około 18 sztuk.

Tablice są wielobarwne i każda obejmuje od kilku do kilkunastu ilustracyj mniejszych oraz tekst.

Cena tablicy niepodklejonej wynosi 2 zł. 50 gr., podklejonej półsztywno na tekturze z oczkami do zawieszania zł. 4—, tablice podklejone na płótnie z wałeczkami do zwijania podobnie jak mapy kosztują po 6 zł. 50 gr. za sztukę.

Nadmienia się, że ze względów materialnych P. Zw. Przeciwgruźliczego, a technicznych ze strony zakładów graficznych, nie można wypuścić wszystkich tablic w jednym okresie czasu. Tablice wychodzić będą z pod prasy w odstępach około trzytygodniowych.

Wyszły już z druku następujące tablice:

z serji I-ej:

1. Zarazek gruźlicy, jego postać, wykrywanie i hodowla,
2. Człowiek chory na gruźlicę jest najczęstszym źródłem zakażenia,
3. Krowa chora na gruźlicę jest groźnym źródłem zakażenia.

z serji III-ej:

1. Zasady higieny osobistej życia codziennego z wierszykami Or-Ot'a,
2. Zapobieganie gruźlicy wśród dzieci.

z serii IV-ej:

1. Narządy i drogi oddechowe człowieka,
2. Początkowe objawy gruźlicy płuc.

Wkrótce ukaże się z serii II-ej tablica p. t. „Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy“, ilustrująca niekorzystny wpływ na organizm ludzki niedostatecznego odżywiania, złych warunków mieszkaniowych, pracy, alkoholizmu.

Polskie tablice poglądowe o gruźlicy przewyższają niewątpliwie pod względem treści i formy będące dotychczas w obiegu z tej dziedziny tablice niemieckie, a pod względem ceny są bez konkurencji, gdyż niemieckie z polskim tekstem, lekko podklejone, kosztują po 15 zł. za sztukę.

Komunikat Wołyńskiego Zrzeszenia Chórów i Teatrów Ludowych. Zbliża się rocznica obchodu Konstytucji 3 Maja. Wszelkie informacje w sprawie urządzenia tego obchodu, materiały do przemówień, deklamacji, śpiewu i repertuar sceniczny otrzymać można w Wołyńskim Zrzeszeniu Chórów i Teatrów Ludowych w Równem, pozostającym pod opieką Oddziału Oświaty Pozaszkolnej Kuratorjum O. S. Wołyńskiego.

Szatnia Zrzeszenia wypożycza kostjomy i rekwizyty teatralne, sprzedaje materiały do charakterystyki oraz ogień bengalskie do oświetlenia sceny.

Adres: Równe, skrzynka pocztowa Nr. 199.

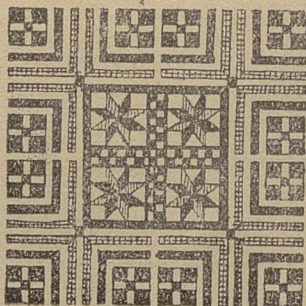
K O N K U R S Y.

Zgodnie z postanowieniem art. 11 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 47 poz. 462) Kuratorjum ogłasza następujące konkursy na stanowiska stałych kierowników szkół:

1) 7-klasowej męskiej publicznej szkoły powszechnej w Sarnach. — Przy szkole znajduje się mieszkanie służbowe, składające z 2 pokoi i kuchni oraz $\frac{1}{4}$ ha ogrodu.

2) 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Zygmuntowie — Zwińlaczach, gminy Skobelka, pow. Horochów. Przy szkole brak mieszkania służbowego.

Kandydaci, ubiegający się o powyższe stanowiska, winni odpowiadać warunkom, przewidzianym w art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli. — Podania należy wносить w drodze służbowej do odnośnych Inspektorów Szkolnych w terminie 4-tygodniowym od daty ukazania się niniejszego konkursu w Dzienniku Urzędowym.

R U C H S Ł U Ż B O W Y.

Szkolnictwo Średnie.

Pan Minister W. R. i O. P. mianował w drodze konkursu p. **Mieczysława Gawęckiego**, dyrektora państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Wymiślinie dyrektorem państwowego seminarjum nauczycielskiego im. Komisji Edukacji Narodowej w Ostrogu z dniem 1 lutego 1931 r. (Nr. II-1753/31 z dnia 28-I-1931 r.)

Pan Minister W. R. i O. P. „przeniósł w drodze konkursu p. **Edwarda Hoszowskiego** z zajmowanego stanowiska dyrektora gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki w Łucku, na równorzędne stanowisko do państwowego gimnazjum im. A. Mickiewicza w Warszawie z dniem 15 lutego 1931 r. (Nr. II-3189/31 z dnia 12-II-1931 r.).

Pan Minister W. R. i O. P. przeniósł z urzędu p. **Jana Laskowskiego** z zajmowanego stanowiska dyrektora gimnazjum państwowego im. J. Słowackiego w Kowlu, na równorzędne stanowisko do Gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki w Łucku z dniem 15 lutego 1931 r. (Nr. II-2112/31 z dnia 10-II-1931 r.)

Pan Kurator O. S. W. mianował p. **Dr. Kazimierę Felcównę**, nauczycielką gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki w Równem z dniem 1 lutego 1931 r. (Nr. II-1474/31 z dnia 31. I. 1931 r.).

Szkolnictwo Powszechne.

Mianowani z dniem 1 grudnia 1930 r. Pan Kurator O. S. W. mianował p. **Irenę Taraskównę**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Targowicy (Dubno).

Mianowani z dniem 16 grudnia 1930 r. Pan Kurator O. S. W. mianował: p. **Aleksandra Duszuka**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Andruszówce (Krzemieniec); p. **Józefę Katarzynę Waisównę**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Tarakanowie (Dubno).

Mianowani z dniem 1 stycznia 1931 r. Pan Kurator O. S. W. mianował: p. **Janinę Marmolównę**, naucz. 4 kl. publ. szk. powsz. w Maciejowie (Kowel); p. **Helenę Delertównę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Bielinie (Kowel); p. **Ignacego Jaciubka**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Kol. Wielick (Kowel); p. **Eugenję Bratównę**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Bobłach (Kowel); p. **Bolesława Gumulę**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Szumsku (Krzemieniec); p. **Hirscha Greifa**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Lubomlu; p. **Franciszka Smuszkiewiczza**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Sielcu (Włodzimierz).

Mianowani z dniem 16 stycznia 1931 r. Pan Kurator O. S. W. mianował: p. **Antoninę Eugenję Śliwińską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Zofjówce (Dubno); p. **Helene Płonczyńską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Beregu (Dubno); p. **Józefę Nasalską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Perczynie (Dubno); p. **Jana Kościółka**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Dmitrówce (Równe); p. **Stanisława Koraba**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Maciejówce (Równe); p. **Teodozję Rądlewską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Żukowie (Równe); p. **Jadwigę Spanierównę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Ochotnikach (Włodzimierz).

Mianowani z dniem 1 lutego 1931 r. Pan Kurator O. S. W. mianował: p. **Zofję Cymanowską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Wolce Radoszyńskiej (Kowel); p. **Pelagję Niechciałównę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Borowej (Kowel); p. **Bolesława Naroga**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Żyryczach (Kowel); p. **Leona Piotrowicza**, w drodze konkursu kierownikiem 3 kl. publ. szk. powsz. w Śmidyniu (Kowel); p. **Chanę Berwikunkinównę**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Białozórce [Krzemieniec]; p. **Józefa Czekajewskiego**, w drodze konkursu, kierownikiem 7 kl. publ. szk. powsz. w Lubomlu; p. **Ludwika Vrbę**, w drodze konkursu, kierownikiem 4 kl. publ. szk. powsz. w Opatynie, /Luboml/; p. **Maksymiljana Twardowskiego**, nauczyciela 2 kl. publ. szk. powsz. w Starej Lubomirce, w drodze konkursu, kierownikiem 6 kl. publ. szk. powsz. w Aleksandrii /Równe/; p. **Władysława Romanowskiego**, w drodze konkursu kierownikiem 6 kl. publ. szk. powsz. w Basowym Kącie /Równe/; p. **Zygmunta Pieńkowskiego**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Braniowie /Kowne/; p. **Kazimierza Michała Kubińskiego**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Borszczówce, /Równe/; p. **Zofję Stasiczanke**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Adamówce /Włodzimierz/; p. **Stanisława Piątkowskiego**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Chmielowie /Włodzimierz/; p. **Jadwigę Stanlickowską**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Zawrowie [Zdołunow].

Mianowani z dniem 16 lutego 1931 r. Pan Kurator O. S. W. mianował: p. **Sarę Augiłowiczównę**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Kozinie /Dubno/; p. **Marję Balawejderównę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Załawiu /Dubno/; p. **Marję Klementynę Żerebecką**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Michałówce /Kostopol/.

Mianowani z dniem 1 marca 1931 r. Pan Kurator O. S. W. mianował p. **Janinę Chruścicką**, naucz. 3 kl. publ. szk. powsz. w Daniczowie /Równe/.

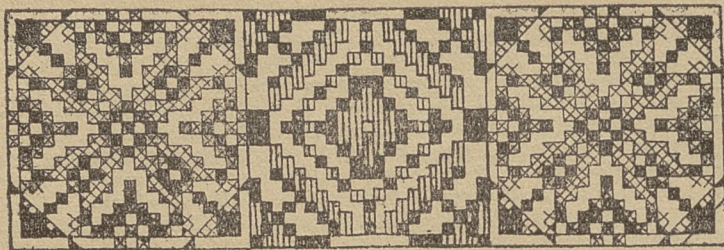
Przeniesieni na własną prośbę: Pan Kurator O. S. W. przeniósł: p. **Helene Filarowską** naucz. 3 kl. publ. szk. powsz. w Grodnicy Dużej do 1 kl. publ. szk. powsz. w Nosowicy Nowej /Dubno/; p. **Zofję Lisowską**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Horochowie do 7 kl. publ. szk. powsz. w Dubnie; p. **Janinę Wrzoskową**, naucz. 1 kl. publ. szk. w Pańskiej Dolinie /Dubno/ do 4 kl. publ. szk. powsz. w Tajkurach /Zdołunów/; p. **Irenę Kawecką**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Willi /Kostopol/ do 1 kl. publ. szk. powsz. w Poturowie /Krzemieniec/; p. **Stanisławę Malicką**, naucz. 3 kl. publ. szk. powsz. w Drozdniach do 4 kl. publ. szk. powsz. w Krzywiniu /Kowel/; p. **Zofję Jaroszołą**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Bytniu do 3 kl. publ. szk. powsz. w Drozdniach [Kowel] p. **Zofję Bęklewską**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Rudnikach do 7 kl. publ. szk. powsz. w Kowliu; p. **Jana Łysakowskiego**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Moskałówce do 2 kl. publ. szk. powsz. w Tyłówce /Krzemieniec/; p. **Mieczysława Ergetowskiego**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Nowym Poczajowie do 7 kl. publ.

szk. powsz. w Krzemieńcu; p. **Sabinę Rymarowiczównę**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Białozórcze, do 1 kl. publ. szk. powsz. w Soszyszcach /Krzemieniec/; p. **Olęę Jakowkiewiczównę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Samojliczach /Luboml/ do 1 kl. publ. szk. powsz. w Podolanach /Równe/; p. **Janinę Przeważną**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Kołodeżskich Budkach /Luck/ do 2 kl. publ. szk. powsz. w Tarakanowie /Dubno/; p. **Teodora Zarzyckiego**, naucz. 4 kl. publ. szk. powsz. w Buhryniu do 2 kl. publ. szk. powsz. w Koźlinie /Równe/; p. **Jana Ilczuka**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Koźlinie do 4 kl. publ. szk. powsz. w Buhryniu /Równe/; p. **Zofję Sowińską**, naucz. 7 kl. publ. szk. powsz. w Chełmie (okr. lubelski) do 7 kl. publ. szk. powsz. w Równem.

Zwolnieni z urzędu. Pan Kurator O. S. W. zwolnił: p. **Eustachję Antoniakównę**, naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Iwanii /Dubno/; p. **Jerzego Spilniczenkę**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Buhryniu /Równe/; p. **Jadwig Kuncową**, naucz. 1 kl. publ. szk. powsz. w Nikityczach /Włodzimierz/.

Zmarła w dniu 30 stycznia 1931 r. p. **Marja Andruszko**, naucz. 3 kl. publ. szk. powsz. w Batkowie (Dubno).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

JAK WYPYCHAĆ SSAKI.

Ż. Fedorowa „Nabiwka czuczeń“ — przełożył i uzupełnił
M. Łopuszański.

Nie będę omawiał tu rozpowszechnionych sposobów preparowania, o których traktuje obecna literatura przyrodnicza, jak „Muzeum przyrodnicze“ Simma, lub „Podręcznik do zbierania i konserwowania zwierząt“ (zeszyt „Kręgowce“) — wyd. Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie. Chcę zaznaczyć kolegów ze sposobem niestosowanym przez fachowców, wymagającym trochę więcej czasu, niemniej jednak zasługującym na uwagę, gdyż tu można osiągnąć zadowalający wynik już po kilku próbach, a to na skutek lepszego zapewnienia proporcji poszczególnych części i znacznie łatwiejszego upozowania w porównaniu ze sposobem zwykłym. Polega on na tem, że sporządza się szkielec zwierzęcia z mięśniami kończyn, we wszystkich szczegółach odpowiadający naturalnemu. W tym celu po zdjęciu skórki mierzymy dokładnie wszystkie potrzebne kości i mięśnie, notując wymiary podług takiej tablicy:

- 1) Ogólna długość (od końca pyska do końca ogona-
- 2) Od czaszki do początku łopatki; 3) Od czaszki do końca¹⁾
- łopatki; 4) Grubość szyi; 5) Długość łopatki²⁾; 6) Odstęp między końcami³⁾ łopatek; 7) Długość ramienia; 8); Długość przedramienia; 9) Od końca łopatki⁴⁾ do początku miednicy; 10) Od początku miednicy do stawu biodrowego; 11) Szerokość mied-

¹⁾ biorąc za ten punkt skrzyżowanie osi kręgosłupa i łopatki.

²⁾, ³⁾, ⁴⁾ patrz uwagę 1).

nicy na początku; 12) Długość uda; 13) Długość kości goleniowej.

Również trzeba, szczególnie w wypadku konserwowania skórki, gdy formowanie mięśni ma się odbyć później, bez sprawdzania z naturalnymi, zarysować kontury mięśni w naturalnej wielkości — ramienia, przedramienia, uda i goleni — z boku i z przodu. Drut dla szkieletów mniejszych zwierząt wyprostowuje się w ten sposób, że po umocowaniu obu końców — jednego nieruchomo gdzieś przy ścianie lub drzwiach, drugiego — do zwykłego kija i trzymając go mocno, silnym ruchem (kilkakrotnie) naciągamy drut, aż stanie się równy, jak struna i znacznie wydłużony. Później tniemy drut dobrymi szczypcami na kawałki potrzebnej długości.

Bierzemy jeden taki kawałek odpowiedniej grubości (naprz. dla wiewiórki — kończykowy $1\frac{1}{4}$, — $1\frac{1}{2}$ mm, osiowy — $1\frac{3}{4}$ — 2 mm.) i zginamy go odpowiednio do kierunku i wielkości poszczególnych części danej kończyny. Przedewszystkiem zostawiamy pewnej długości wolny koniec (dla przedniej kończyny wiewiórki 5—6 cm.) i zaznaczywszy jego początek zginamy tu drut pod prostym kątem. Potem odmierzamy $\frac{1}{2}$ odstępu między końcami łopatek i znowu zginamy drut pod prostym kątem i nieco wdół od płaszczyzny kąta pierwszego, zaznaczywszy tym razem długość łopatki. Następnie zginamy drut pod kątem 60 — 80° i zaznaczywszy długość ramienia znowu zginamy drut pod kątem 60° — 90° , poczem odmierzywszy przedramię zostawiamy niżej wolny koniec (zaostrzony), który posłuży przy wbijaniu drutów do podstawki.

Drut między ramieniem, nie tworzy rzeczywistego wierzchołka kąta, lecz musi być zgięty łukiem (zupełnie tak, jak na haczyku przy drzwiach lub oknie), skierowanym swym wierzchołkiem wtył i do góry. Szerokość łuku równa się 1 mm., więc $\frac{1}{2}$ szerokości odpowiednich mięśni służy jako opora i zarazem kształtuje łokieć. Sporządzając tylną kończyną tak samo zostawiamy wolny koniec, potem tworzymy prosty kąt i od jego wierzchołka na drugim jego ramieniu odmierzamy odcinek = $\frac{1}{2}$ szerokości miednicy. Zrobiwszy ponownie kąt prosty, zaznaczamy odstęp od początku miednicy do stawu biodrowego, zginając ten odcinek trochę niżej płaszczyzny pierwszego kąta. Znowu tworzymy kąt prosty. Zaznaczamy długość uda, potem — znowu kąt prosty, i zaznaczywszy goleń, zostawiamy (zaostrzony) wolny koniec. W kącie między udem a kością goleniową również (jak i w przedniej kończynie) robimy łuk, lecz tu on, będąc przedłużeniem uda, skierowany jest wierzchołkiem naprzód i wdół i jest, stosownie do wielkości mięśni, trochę szerszy od łuku przedniej kończyny. Tak samo sporządza się kończyny drugiej strony, jedynie z tą różnicą, że odcinki mię-

dzy górnym wolnym końcem, a łopatką lub miednicą zginają się w przeciwnym kierunku, tworząc przy zestawieniu obu par kończyn pełny odstęp między łopatkami lub kośćmi miednicy. Wszystkie cztery wolne u dołu końce muszą być zaostrome na początku, przed zginaniem drutów, w każdym razie przed formowaniem mięśni.

Teraz formujemy mięśnie kończyn. Ażeby przygotowany do owijania na drut materiał nie zsuwał się, przedtem nacieemy woskiem odpowiednie odcinki drutu i nawijamy tam pasma waty, okręcając je nićmi. Na zakończenie należy mięśnie nieco spłaszczyć, nadając im tem samym wygląd naturalny.

Następnie przygotowujemy drut osłowy (kręgosłup), który bierzemy $1\frac{1}{2}$ do 2 razy grubszy od kończynowego. Na tym drucie zginamy 2 kółka w odstępie równym przestrzeni między końcem łopatki a początkiem miednicy. Średnica kółek winna być odpowiednia do przewlekania przez nie wolnych końców dwu kończyn (do każdego). W części drutu przed kółkiem przednim (odpowiadającym końcowi łopatki) zaznaczamy długość szyi, licząc od kości potylicznej do początku łopatki, nacieramy to miejsce woskiem i formujemy szyję, która, jak i mięśnie kończyn, musi być twarda i niezsuwalna. Teraz układamy ten drut do skórki przebijając przednim ostrym końcem czaszkę, tylny zaś wpuszczając do ogona.

Przystępujemy do łączenia kończyn. Odbywa się to w ten sposób, że wolny (górnny) koniec kończyny przewlekamy poprzez kółko i okręcamy ten odcinek mocno naokoło drutu osłowego, poczem dolny koniec wsuwamy do nogi, przebijamy skórę pięty i podciągamy skórę na mięśniu, dbając o to, by ona została ułożona wszędzie na właściwym miejscu (zbadać uważnie okaz przed sekcją). Z pozostałymi kończynami postępuje się identycznie. Pamiętać trzeba, że wszystkie cztery wolne odcinki okręcają się w kierunku środka osłowego drutu, t. j. między kółkami. Wkładanie kończyn do skórki ułatwia się uprzedniem zginaniem ich w stawach. Z kości naturalnych są tu potrzebne tylko czaszka i stopy. Teraz formujemy z waty wydłużony niezbyt gruby plaster, który układamy po stronie grzbietowej, między skórą a szkieletem, wypełniając tę przestrzeń od końca szyi aż do ogona. Grubość plastra musi być taka, żeby stawy napinając skórę nie tworzyły ostrych kątów. Potem formujemy z waty lub pakul kadłub, cieńszy od naturalnego na grubość wspomnianego plastra i wkładamy go między kończynami do skórki. Wreszcie wypełniamy dołki — w pierwszym rzędzie między końcem szyi a pierwszym kółkiem, kawałkami waty lub ciętymi (zmieszananymi) pakułami i skórę można zaszyć. Dalszy tok pracy, mianowicie upozo-

wanie i wypełnianie wata głowy przez oczodoły odbywa się jak przy sposobie zwykłym.

Dla pierwszych prób lepiej brać okazy mniejsze, jak szczur, wiewiórka, suseł, chomik, nornica (Nie radzę stosować tego sposobu do ptaków, o czym też traktuje podręcznik, z którego zaczerpnąłem podane wiadomości, gdyż z pewnością czeka tu amatora rozczarowanie.

U W A G A: Kolegom, którzyby napotkali tu na jakie trudności (jak również przy sporządzaniu wszelkich innych zoologicznych preparatów) chętnie będę służył radą.
Adres mój: M. Łopuszański, Ostróg n/Horyniem.
Szkoła Powszechna Nr. 1.

SPRAWDZENIE PRAWA ODWROTNYCH KWADRATÓW ODLEGŁOŚCI.

Prawo Coulomba o wzajemnem oddziaływaniu biegunów magnetycznych zwykle sprawdza się za pomocą wagi skręceń albo specjalnie do tego celu zrobionej wazki magnetycznej. Pomijając pierwszy sposób mierzenia sił magnetycznych, jako nie nadający się do zastosowania w pracowniach szkół średnich (często niema nawet jednego egzemplarza tej wagi), praca z namagnesowaną długą i cienką stalową sprężynką, zawieszoną pośrodku i odgrywającą rolę wazki magnetycznej, daje wyniki zadawalające.

Istnieje jeszcze sposób sprawdzenia drugiej części prawa Coulomba, mianowicie prawa odległości, sposób bardzo łatwy, który stosuję w pracowni Gimnazjum Rówieńskiego w ciągu szeregu lat, i który daje doskonałe wyniki.

Treścią niniejszego artykułu jest opisane oraz wyjaśnienie teoretycznej podstawy tego ciekawego ćwiczenia.

Każdy zespół pracujących (VIII kl. matem.-przyr.) dostaje duży 40-centymetrowy sztabkowy magnes i igłę magnetyczną na szpilce. Metronom wybija sekundy, a gdy go niema, jeden z pracujących z sekundowym zegarkiem w rękę głośno liczy sekundy. Magnes ustawia się pionowo, zaś oś magnesu — w płaszczyźnie południka magnetycznego.

Praca polega na potrójnem mierzeniu ilości wahań igły magnetycznej, raz pod działaniem składowej poziomej magnetyzmu ziemskiego i dwa razy w polu magnetycznem bieguna danego magnesu.

Pierwsze wyznaczenie ilości wahań igły, w danym dowolnym czasie (15—20 sek.), zespół wykonuje w znacznej odległości od magnesu. Igła znajduje się w polu magnetycznem ziemskiem tylko pod działaniem poziomej składowej ziemskiego magnetyzmu. W „t” sekundach mamy „n₀” wahań (15 sek. — n₀ = 7 wah.).

Przed drugim mierzaniem oś igły, jak i oś magnesu ustawia się w płaszczyźnie południka magnetycznego. Należy dokładnie zmierzyć odległość biegunów, igły i magnesu ($v_1=8, 10, 12$ cm.), licząc biegun igły, zwrócony do bieguna magnesu na końcu igły, biegun zaś magnesu mniej więcej na odległości $11/12$ całej długości od jego końca. W każdym razie położenie bieguna magnesu należy wyznaczyć na jednym z poprzednich ćwiczeń sposobem odrywania (kulka żelazna, zawieszona na haczyku wagi hydrostatycznej, umieszczona na biegunie, odrywa się największym ciężarkiem). Trzeba przyjąć pod uwagę, że w magnesach starych bieguny często wędrują na same końce i osiedlają się blisko wierzchołków kątów prostych sztab stalowych. Ilość wahnień igły blisko magnesu znacznie się powiększy, wskutek wzajemnego sumującego się działania sił pola magnetycznego ziemskiego i pola danego bieguna. Mierzy się ilość wahnień („ n_1 ”) w tym samym czasie. Zespoły otrzymywały 16—21 wahnień na odległości 8—12 cm. w 15 sekundach.

Trzecie mierzanie wykonuje się w tej samej płaszczyźnie południka magnetycznego na odległości dwa razy mniejszej, przyczem ilość wahań („ n_2 ”) wzrasta jeszcze więcej. U poszczególnych zespołów ilość wahnień teraz wynosiła 30 — 40 w tym samym czasie 15 sek.

Teoretyczną podstawą rachunkowych obliczeń niniejszej pracy są następujące rozumowania:

Okres całkowitego wahnięcia igły wyraża się jak wiadomo, wzorem: $T=2\pi \sqrt{\frac{B}{MH}}$, w którym H jest składową na-

tężenia pola w płaszczyźnie wahnień. Z tego wzoru widzimy, że czas wahnięcia igły jest odwrotnie proporcjonalny do pierwiastka kwadratowego z natężenia pola magnetycznego w danym punkcie. Wnioskujemy dalej, że ilość wahnień w danym czasie, która jest odwrotnie proporcjonalną do T, jest wprost proporcjonalną do pierwiastka kwadratowego z natężenia pola. Z tego wynika, że natężenie pola jest wprost proporcjonalne do kwadratu ilości wahnień igły w danym czasie: $H=k.n^2$.

Dla pierwszego mierzania ilości wahnień igły w polu ziemskim wzór powyższy przybiera postać:

$$H=k.n_0^2 \quad \dots \quad 1$$

W drugim doświadczeniu, gdy igła waha się w polu magnetycznym danego magnesu, mamy

$$H_1 + H = k.n_1^2 \quad \dots \quad 2$$

i dla trzeciego mierzania: $H_2 + H = k.n_2^2 \quad \dots \quad 3.$

Po odjęciu pierwszej równości od drugiej i trzeciej, otrzymujemy:

$$H_1 = k (n_1^2 - n_0^2) \text{ i}$$

$$H_2 = k (n_2^2 - n_0^2)$$

Stosunek natężeń pola danego magnesu w dwóch punktach pola, jakby stosunek sił, wychodzących z bieguna danego magnesu i działających na drugi biegun igły magnetycznej na odległościach v_1 i v_2 , z których v_2 jest dwa razy mniejszą odległością, stanowi:

$$\frac{H_2}{H_1} = \frac{k \cdot (n_2^2 - n_0^2)}{k \cdot (n_1^2 - n_0^2)} = \frac{n_2^2 - n_0^2}{n_1^2 - n_0^2}$$

Stosunek ten musi być równym 4, ponieważ:

$$\frac{H_2}{H_1} = \frac{v_1^2}{v_2^2} = \frac{4v_2^2}{v_2^2} = 4.$$

Doświadczenia dają:

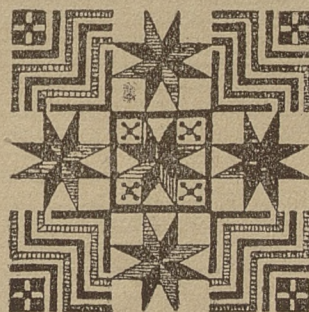
$$\frac{H_2}{H_1} = \frac{900 - 49}{256 - 49} = \frac{851}{207} = 4,1 \quad \text{albo}$$

$\frac{H_2}{H_1} = \frac{1600 - 49}{441 - 49} = \frac{1551}{392} = 3,98$, co stanowi zaledwie 2,5% błędu względnego. Przyjmując pod uwagę nieuniknione błędy podczas pracy, wynik należy liczyć, jako zupełnie zadowalający.

S. Aposzański.

naucz. Gimnazjum Państw. w Równem.

Równe, dnia 24 grudnia 1930 r.

NOWOŚCI WYDAWNICZE.

„Dziesięciolecie Polski Odrodzonej“. Dzieło wydane nakładem Ilustrowanego Kurjera Codziennego i „Światowida“ w Krakowie. Cena za jeden egzemplarz łącznie z kosztami przesyłki wynosi 63 zł. 50 gr. Nabyć je można spłacając należność w 12 ratach miesięcznych, przy czym I rata przy zamówieniu wynosi 5 zł., druga przy odbiorze dzieła jako zaliczenie 8 zł. 50 gr. i następne raty po 5 zł. miesięcznie. Zamówienia i zapytania o warunki sprzedaży należy kierować do redakcji „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ w Krakowie ul. Wielopole 1. względnie jego Oddziałów w innych miastach.

Dr. Antoni Peretiatkowicz: — **Współczesna Encyklopedia Życia Politycznego** z uwzględnieniem Życia Gospodarczego. Podręcznik i Informator dla czytelników gazet. Książka ta może oddać cenne usługi każdemu nauczycielowi Polski Współczesnej.

Cena zniżona dla bibliotek szkolnych — 9 zł. Książkę nabyć można przesyłając 9 zł. przez P. K. O. — 213. 395 (Współczesna Encyklopedia Polityczna w Poznaniu) bez doliczenia kosztów przesyłki.

Dr. E. Hrycak — Dr. K. Eisilewskyj: **Słownik ukraińsko-polski i polsko-ukraiński** ze wstępniemi uwagami o obu językach i wzorami odmian, cz. I. Słownik ukraińsko-polski, Lwów 1931. str. XII plus 542, cena zł. 15. Nakład Księgarni Nauk. T-wa im. Szewczenki we Lwowie, Rynek 10.

M. A r c t. „Mały słownik wyrazów obcych“ Zł. 7.

B o r n h o l t z T. Dr. „Organizacja i technika pracy wychowawczej w szkole średniej“ wyd. M. Arcta 3 zł.

J. G a d o m s k i i E. R y b k a „Kosmografja“ Wyd. M. Arcta — 9 zł. 60 gr.

K o ł o d z i e j c z y k J. „Botanika dla seminarjów“ I cz. (Szczegóły w przedmowie) Wyd. M. Arcta 9 zł.

„Polska Flota Narodowa“ Ukazał się pierwszy numer pięknie wydane dwutygodnika „Polska Flota Narodowa“. Pismo to jest organem Stołecznego Komitetu Floty Narodowej i ma za zadanie propagowanie idei Komitetu.

Bogata treść, piękne ilustracje i staranne opracowanie czynią z dwutygodnika naprawdę interesujące i ciekawe pismo.

„Polska Flota Narodowa“ pozostaje pod naczelną redakcją Generała Marjusza Zaruskiego i redaktora Zdzisława Andrzejewskiego.

„Filatelista“ — Po 4 letniej przerwie, wznowiono zał. w r. 1908 ilust. miesięcznik dla zbieraczy znaczków pocztowych „Filatelista“, jako Organ Międzynarodowego Związku Filatelistów i korespondentów „Unja“ (dawniej we Lwowie). N-ry okazowe bezpłatnie wysyła Administracja „Filatelista“ Ciechocinek - Zdrój.

O g ł o s z e n i e.

Unieważniam zgubioną legitymację urzędniczą Nr. 65 wydaną przez Inspektora Szkolnego w Łucku. — Osinska Zofja.

Pren. rocz. zł. 6. półrocz. zł. 3. Nr. pojed. 60 gr. Konto P.K.O. Nr. 30365

Adres Redakcji i Administracji, RÓWNE WOŁ., KURATORJUM.

Drukarnia „P O L T Y P“ Równe XIII-tej Dywizji 2.